

Præsidenter lyver – og historien gentager sig

Information 25. oktober 2004, side 10

Irak-krigen kan ikke vindes, siger Daniel Ellsberg, der ser alle fejlene fra Vietnam-krigen gentage sig

AF JØRGEN STEEN NIELSEN

Når det gælder antallet af ofre, tåler krigen i Irak foreløbig ingen sammenligning med Vietnam. Der blev 58.000 amerikanske soldater og skønsmæssigt fem millioner vietnamesere dræbt. I Irak er 'kun' omkring 1.250 koalitionsoldater samt 15.000-30.000 irakere slået ihjel til dato.

Men når det drejer sig om skæbnesvangre politiske fejltagelser er krigen i Irak en uhyggelig gentagelse af forløbet i Vietnam. Det siger manden, der så tæt som nogen fulgte Vietnam-krigen, dels via flere år i selve krigszonen, dels som centralt placeret analytiker for Pentagon og det amerikanske udenrigsministerium. Manden er Daniel Ellsberg, der var regeringsloyal militæranalytiker, indtil han i 1971 ikke længere kunne bære på sin viden om, hvor stærkt der blev løjet for den amerikanske offentlighed og derfor lækkede 7.000 ark tophemmelige papirer om Vietnam til amerikansk presse, de såkaldte Pentagon-papirer. Lækagen – der en overgang truede med at give Ellsberg en dom på 115 års fængsel – var en afgørende faktor i den proces, der endte med USA's tilbagetog fra Vietnam i 1975

I dag sidder Ellsberg, 73 år og hvidhåret, i en københavnsk hotellobby og føler, at historien gentager sig.

»Det virker som om, hver generation må lære den samme lektie,« siger han.

Lektien er bl.a., at USA's præsident lyver.

»Der synes at være en stærk tendens hos amerikanske vælgere – og formentlig hos andre landes vælgere – til at tro, at deres aktuelle regering i det store og hele fortæller dem sandheden. Påvisningen af, at de tidligere præsidenter løj, er ikke tilstrækkeligt til at overbevise dem om, at deres aktuelle præsident og regering også lyver for dem. Folk nægter tilsyneladende at tage ved lære af erfaringerne,« siger Daniel Ellsberg.

Og 'folk' er i den sammenhæng også regeringens egne medlemmer og medarbejdere. I sin Irak-politik har den amerikanske regering intet lært af tidligere erfaringer med intervention i lande, hvor befolkningen yder modstand, siger Daniel Ellsberg.

»Krigen i Irak er en krig, der ikke kan vindes. Ligeså lidt som vores krig i Vietnam kunne vindes, lige så lidt som russernes krig i Afghanistan kunne vindes, og lige så lidt som Israel kan vinde krigen i de palæstinensiske områder. Når en oprørske befolkning f.eks. er villig til at kæmpe med et tabstal 10 gange så stort som den udefrakommende magt, så kan man ikke vinde over den.« – Hvorfor evner en amerikansk regering ikke at foretage realistiske analyser eller at reagere på egne eksperter advarsler, som dem de fik under Vietnam-krigen, og som vi nu ved, de også har fået om Irak?

»Folkene i dagens amerikanske centraladministration er lige så begavede som folkene i den centraladministration, som fik os ind i Vietnam-krigen i 1960'erne. Jeg var jo en af dem, og jeg var da ret skarp, ligesom folkene omkring mig var ret skarpe i pæren.

Men vi oplever det forbløffende fænomen, at meget begavede mennesker i fællesskab producerer meget tåbelige politiske strategier. Nogle forklarer det med en slags gruppetænkning eller flokmentalitet, men det er nok til at forklare det. Hvis man skal forstå, hvordan stupiditet opstår i et politisk system, så skal man starte med chefen. Stupiditet er yderst smitsom, hvis den har sin oprindelse i toppen af systemet.«

Ellsberg siger, at han selv blev smittet i den forstand, at han gennem en årrække holdt mund, selv om han kunne se, at Vietnam-strategien var katastrofal – indtil han ikke kunne klare presset længere og lækkede Pentagon-dokumenterne.

»Og selv kloge folk kan være styret af f.eks. religiøse overbevisninger og messianske forestillinger, som forvrider deres evne til at analysere situationen nøgternt og fører udviklingen i katastrofal retning,« siger han og nævner, at Osama bin Laden og præsident Bush på det punkt indgår i en slags uheldig alliance, hvor de gensidigt giver hinanden legitimitet til skæbnesvangre politikker.

»Når den amerikanske regering ikke drager nytte af lektien fra Vietnam, skyldes det også 11. september 2001. Det var tilsyneladende en begivenhed, der fik sikringerne til at springe og slettede hele databasen af erfaringer fra Vietnam. De politikere, der stadig huskede, blev nervøse for at tale imod en offensiv mod Irak, selv om de inderst inde anede, at det ville lede til et nyt Vietnam.«

Lyver Kerry også?

Daniel Ellsberg er fuldstændig overbevist om, at USA har tabt i Irak. Han er sikker på, at amerikanerne ikke vil tillade reelt frie valg i Irak, fordi det vil være uforenligt med amerikanske interesser at lade de religiøse kræfter komme til magten, sådan som de seneste meningsmålinger fra Irak peger på.

»Der er ikke den mindste chance for, at USA vil tillade en repræsentativ regering i Irak, dvs. en regering domineret af shiamuslimer. Det vil nemlig uvægerligt blive en regering, der er venligt stemt over for præstestyret i Iran og fjendtligt stemt over for USA og Israel, og det kan USA ikke leve med.«

Som Ellsberg ser det kan USA således ikke på en og samme gang opnå fred i Irak og en regering med de rette loyaliteter. Og han er overbevist om, at den amerikanske regering – i alt fald den nuværende – vil insistere på de rette loyaliteter på bekostning af fred.

»Eftersom USA vil insistere på en Israel-venlig og Iran-kritisk regering, vil vi få et amerikansk marionetstyre, et irakisk diktatur under amerikansk kontrol, ledsaget af endeløs krig og endeløs terror. Det er, hvad Bush har valgt. Fordi der ikke eksisterer nogen fredelig måde at opnå det, han vil have.«

Præsident Bush vil heller ikke lade Iraks olie glide USA af hænde og falde i hænderne på russerne og kineserne.

»USA er som en abe, der har stukket hånden ud mellem tremmerne og fået fat i en kokosnød og nu ikke kan trække hånden tilbage igen,« siger han.

Daniel Ellsberg venter et snarligt amerikansk stormløb på den sunnimuslimske by Falluja – det er udelukkende et spørgsmål, om det kommer før eller efter det amerikanske præsidentvalg tirsdag i næste uge, siger han.

»Dette angreb vil være den ultimative, skæbnesvangre fejltagelse. Hvis USA retter et storstilet angreb på denne sunnimuslimske by med 300.000 indbyggere, så er det naivt at tro, at andre irakere – det være sig sunnier eller shia-muslimer – vil holde sig i ro. Bush vil producere oprør og terrorisme i et omfang, der binder os til en endeløs og blodig krig i Irak.

Ellsberg krydser fingre for, at John Kerry vinder valget, men han er stærkt bekymret for også Kerrys Irak-politik.

»Kerry siger jo, at Irak-krigen kan vindes, og at han har planen: At overtale bl.a. franskmændene og tyskerne til at være med til at bære byrderne. Det er latterligt og absurd. Kerry har meget bedre Vietnam-erfaringer end Bush, men han agerer i valgkampen som om han ikke har, når det gælder Irak-politikken. Man må håbe, at han alene siger sådan for at blive valgt – og at det lykkes – men samtidig at han reelt lyver om, hvad han anser for den rigtige strategi.«

»Alle lyver, det er alene et spørgsmål, hvad de lyver om. Nogle løj for at få os ind i krigen, andre lyver nu måske for at få os ud. Jeg håber, at det er det, Kerry gør, men jeg er ikke sikker.«

jsn@information.dk

Stednavne:

[USA](#)

Emneord:

[IRAKS_BESÆTTELSE](#) [ISRAELSK_PALÆSTINENSISKE_KONFLIKT](#) [1960ERNE](#) [KRIGE](#) [PRÆSIDENTVALGET_USA_2004](#)

Personer:

[KERRY_JOHN_POLITIKER](#)

Virksomheder:

Alt materiale i InfoMedia er omfattet af lov om ophavsret og må ikke kopieres uden særlig tilladelse.

En del artikler i InfoMedia indeholder links til andre websites. InfoMedia påtager sig intet ansvar for, at sådanne links fungerer, eller at de angivne web-adresser er korrekte.

[Luk](#)